

JAN DE CLERCK

(Oostende 1881 - 1962)

STRAATSCENE UIT VANNES

37 x 50 cm
Gouache op papier
Getekend onderaan links
Privé verzameling

Naar hedendaagse normen - waarbij velen meerdere grote reizen per jaar maken - was mijn grootoom Jan DE CLERCK geen al te bereisd man. Ook niet naar de normen van zijn tijd waarbij vele mensen ook kunstschilders dus - reeds verbazend erg mobiel waren. Toch moeten we nuanceren: hij heeft wel degelijk wat gereisd. Zijn reisactiviteiten situeren zich echter voornamelijk in de jaren voor 1914-18: frequente uitstappen naar diverse bestemmingen in eigen land, minstens één Engelandreis en meerdere bezoeken aan de Italiaanse meren en aan Venetië. Van dit alles vinden we getuigenissen in zijn oeuvre terug. Zijn verplaatsingen getuigen ook van zijn relatief welzijn.

De oorlog onderbrak tijdelijk zijn routines als mens en zijn opgang als kunstenaar: het werd 4 jaar verblijf als vluchteling in Londen. Na de oorlog was hij in 1919 al opnieuw in Venetië.

Zijn Bretagnereis in 1920 is voor zover gekend de laatste grotere reis die hij ondernam (hij overleed pas in 1962). Zijn snel afnemende financiële mogelijkheden zullen daar niet vreemd aan zijn geweest.

De verklaring voor zijn laatste reisbestemming - Bretagne - is te verklaren door 't feit dat zijn broer Daniël, een orkestmusicus, er toen woonde.

In Jan DE CLERCK's oeuvre uit 1920 en later vinden we dan ook veel Bretoense sites terug: Morbihan, Vannes, Pont-Aven, Quiberon, Concarneau....

Dit straatbeeld uit Vannes situeert zich stylistisch nog binnen de brede postimpressionistische traditie: zijn coloriet roept in bepaalde zones van het schilderij reminiscenties op aan de techniek van de kleurfragmentering.

Maar ook - zo menen we - vinden we de eerste schuchtere aanzetten van zijn "cloisonné"-schilder-techniek: kleur gevangen binnen sterk aangegeven zwarte omlijnningen.

Het is de "cloisonné"-techniek die hij - ten volle ontwikkeld dan - zou gebruiken voor zijn reeks werken rond mensen uit de Oostendse visserswereld. Ook enkele "Bretoense" werken zijn consequent in die eigenaardige stijl uitgevoerd: "De Bretoense uit Morbihan", "De Terra-Neuvas", "De wasplaats in Vannes"....

Er is nog een derde stijlelement: de bevreemdende, repetitieve, spits toelopende gebogen lijntjes die hij hier op de gevelvlakken plaatst en die het schilderij een onwerkelijk- dynamisch karakter geven. Het is een motiefje dat in andere gedaanten nog terugkeert in zijn werk: meer coloristisch uitgewerkt in de intrigerende bodempartij van "De Terra Neuvas" uit hetzelfde jaar 1920 en veel later - in "Synthese" uit 1960.

Op een gelukkige wijze ondersteunen ze hier samen met het coloriet en de enkele personages - vrouwtjes die afgevallen bladeren op een hoopje veges - de melancholische herfst sfeer van dit werk.

Rene MAES

Ondervoorzitter
"Vrienden van de Stedelijke Musea Oostende"